

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno diplomanta:	Veronika Michalcová
Téma práce:	Compliance management systém jako nástroj exkulpace v trestní odpovědnosti právnické osoby
Rozsah práce	55 stran
Datum odevzdání práce:	9.9.2021
Vedoucí diplomové práce:	JUDr. Lukáš Bohuslav, Ph.D.
Oponent diplomové práce:	JUDr. Rudolf Vokoun, CSc.

1. Aktuálnost (novost) tématu:

Diplomantka si za téma své práce zvolila problematiku, která rozhodně nepatří mezi příliš často volená témata kvalifikačních prací. Jedná se totiž o problematiku, která, jakkoliv od přijetí zákona o trestní odpovědnosti právnických osob již uplynulo deset let, je stále v odborné literatuře nedostatečně rozpracovaná, v právním a institucionálním prostředí právnických osob různě ukotvená, ne zcela dostatečně známá i odborné veřejnosti, a která vyvolává neustále diskuse. Z těchto i z dalších důvodů jde určitě o problematiku aktuální a její zpracování se jeví nesporně jako potřebné a žádoucí.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody:

Problematika exkulpace právnických osob, se kterou otázky compliance management systémů těsně souvisejí, je velmi náročná na zpracování pramenného materiálu, protože je dosti roztržštěn, často vyžaduje pečlivou excerpci z obecněji orientovaných zdrojů a zejména třeba v nemalém rozsahu vycházet ze zahraničních zdrojů. Téma je náročné ovšem i na vlastní zpracování, protože pro zdárné zpracování tématu je potřebné a nezbytné rovněž velmi dobré zvládnutí právní úpravy trestní odpovědnosti právnických osob a s ní související řady teoretických problémů, mnohdy dosud uspokojivě nedořešených. Metoda analyticko-syntetická, která byla v práci použita, odpovídá předmětu práce a vytyčeným cílům.

3. Formální a systematické členění práce:

Diplomantka se nejprve věnuje obecným otázkám pravé a nepravé trestní odpovědnosti právnických osob, důvodům pro její zavedení v ČR a koncepci vnitrostátní právní úpravy. Na to navazuje rozbor základních otázek platné právní úpravy (podmínky přičitatelnosti, subjektivní či objektivní odpovědnost, jednání v zájmu či v rámci činnosti právnické osoby, okruh osob, jejichž jednání lze právnické osobě přičítat, možnosti exkulpace aj.). Jakkoliv by se mohlo zdát, že jde o otázky elementární, jejich alespoň stručný rozbor je nezbytný pro vlastní meritum práce. Jádrem práce jsou pak kapitoly věnované teoreticko-právnímu vymezení compliance management systémů a otázkám jejich funkčnosti a vyhodnocování. Klíčové závěry jsou stručně a výstižně shrnuty v závěru. Systematika členění práce je proto zcela logická, přehledná a plně funkční.

4. Vyjádření k práci

Práci lze celkově hodnotit jako velmi zdařilou. Souhlasit třeba s kritikou krátké legisvakance, ačkoliv nelze přehlédnout, že byla ovlivněna též prezidentským vetem. Přisvědčit lze i názoru, že většina mezinárodních dokumentů nevyžadovala výslovně pravou trestní odpovědnost, jak bylo nezřídka veřejnosti komunikováno. Při rozboru základních podmínek přičitatelnosti třeba kladně hodnotit, že diplomantka se nevyhýbá ani sporným otázkám (přičtení jednání fyzické osoby trestně neodpovědné, problém zavinění v případech nezjištění konkrétní fyzické osoby, přičtení jednání vedoucích ve svých důsledcích „ke škodě“ právnické osoby, aj.). Za velmi cennou považuji i kapitolu třetí, analyzující exkulpaci podle

§ 8 odst. 2 písm. b) TOPO a exkulpací podle § 8 odst. 5 TOPO. Jednak proto, že se diplomanta věnuje klíčovým pojmům „veškerého úsilí“ a „spravedlivého požadování“, a jednak proto, že se snaží o vzájemné srovnání obou těchto ustanovení, které v odborné literatuře stále vyvolává přinejmenším rozpaky. Přisvědčit lze proto diplomantce, pokud kritizuje jisté překrývání obou ustanovení, jakož i pokud „důkazní břemeno“ zde shledává na orgánech činných v trestním řízení. Vlastní meritorní problematika compliance management systémů (jejich pojmu, obsahu, zdrojů, funkčnosti a vyhodnocování) je zpracována velmi zasvěceně a na skutečně vysoké odborné úrovni.

Celkově lze předloženou diplomovou práci rozhodně hodnotit jako velmi zdařilou. Diplomantka prokázala velmi dobrou orientaci ve zkoumané problematice a do patřičné hloubky se seznámila s právní úpravou, jakož i s relevantní judikaturou a literaturou, v nemalém rozsahu zahraniční. S prameny pracuje kriticky, efektivně a zcela tvůrčím způsobem. Práce je zpracována velmi pečlivě a svědomitě. Vnější úprava práce je velmi pěkná, jazykové zpracování práce a vyjadřování mají příkladnou úroveň.

Předložená diplomová práce po obsahové i po formální stránce splňuje požadavky na ni kladené a je nesporně způsobilým podkladem pro ústní obhajobu.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Cíl práce byl splněn výborně.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Kritická analýza sporných otázek a rozbor CMS prokazují samostatný a tvůrčí přístup.
Logická stavba práce	Práce má zcela logickou strukturu, počínaje obecnými instituty až po rozbor merita tématu a formulování vlastních závěrů.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Účelné využití poznatků z literárních pramenů, judikatury a dalších zdrojů. Hojné zastoupení zahraničních pramenů. Veškeré zdroje, citace i odkazy jsou důsledně vyznačovány.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Hloubka provedeného rozboru zkoumané problematiky s určitostí odpovídá zaměření a cílům práce.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Z formálního hlediska je text práce zpracován velmi dobře.
Jazyková a stylistická úroveň	Jazyková a stylistická úroveň zpracování má velmi dobrou úroveň.

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Práci doporučuji k obhajobě.
Navržený klasifikační stupeň	Výborně.
Otázky k zodpovězení při obhajobě	Jaké důvody vedou diplomantku k závěru, že při prokazování exkulpačních důvodů je i při zachování věcného břemene na straně orgánů činných v trestním řízení třeba vyvinout iniciativu ze strany obviněné právnické osoby.

V Praze dne 18.9.2021

JUDr. Rudolf Vokoun, CSc.
oponent diplomové práce